

Den Bosch, 24 juli 2009

Statenvragen van de Partij voor de Dieren Statenfractie Noord-Brabant aan het college van GS op grond van artikel 3.2 van het Reglement van Orde.

Geacht college,

Noord-Brabant telt percentueel gezien de meeste geitenbedrijven van Nederland, en heeft met 127 110 dieren het hoogste aantal geiten van alle provincies¹. De melkgeitensector blijft groeien en ook melkschapenbedrijven zijn goed vertegenwoordigd in Brabant. Er staan diverse uitbreidingen op stapel. Tot op heden zijn er 1836 gevallen van Q-koorts gemeld in Nederland², waarvan driekwart in Brabant.

Wij constateren dat vele bedrijven zich nabij of zelfs binnen de bebouwde kom bevinden en hiermee een groot risico vormen voor de volksgezondheid. In Duitsland werd na een grote Q-koorts epidemie geadviseerd geen schapen te houden binnen een afstand van 500 meter van een woongebied³.

Ter illustratie van de situatie een voorbeeld: In het epicentrum van de Q-koorts-uitbraak, de gemeente Landerd⁴, wordt een melkgeitenbedrijf uitgebreid van 7200 naar 10000 dieren⁵. Dit bedrijf ligt in de directe nabijheid van recreatiepark De Heidebloem en diverse buurtschappen. In de omgeving zijn o.a. een drukbezochte manege en diverse andere campings en recreatieparken gevestigd, en de afstand tot de dorpen Zeeland, Reek en Schaijk bedraagt slechts twee kilometer.

Er zijn sterke vermoedens dat op grote bedrijven waar geiten en schapen op intensieve wijze gehouden worden het immuunsysteem tegen *Coxiella Burnetii* verstoord is ten gevolge van de hoge dierdichtheid en de intensieve bedrijfsvoering. Onderzoek naar de relatie grootschaligheid en besmettingsgevaar, alsmede onderzoek naar andere belanghebbende factoren is momenteel gaande, de eerste uitkomsten worden na de zomer verwacht.

Op biologische geiten- en schapenbedrijven zijn de dieren aantallen lager, komen de dieren in de wei en worden veel minder geneesmiddelen gebruikt. Bovendien zijn deze dieren niet tot het uiterste doorgefokt op de hoogst mogelijke melkproductie. Er zijn aanwijzingen dat de dieren op biologische bedrijven een hogere natuurlijke weerstand hebben en mogelijk minder vatbaar zijn voor ziektes zoals Q-koorts. Er is hiernaar geen sluitend onderzoek verricht, maar op dit moment komt er op biologische bedrijven geen q-koorts voor.

De huidige meldingsplicht behelst dat er op geiten- en schapenbedrijven voor de dierenarts en veehouder een meldingsplicht is bij meer dan 5% abortusgevallen in 30 dagen bij bedrijven met meer dan 100 dieren; of bij drie of meer abortussen in 30 dagen bij bedrijven kleiner dan 100 dieren. Echter, één enkele abortus verspreidt al miljarden bacteriën en vormt dientengevolge een groot risico voor de volksgezondheid.

¹ <http://statline.cbs.nl/StatWeb/publication/?DM=SLNL&PA=71284NED&D1=416-494,515-526,556-567&D2=0,15&D3=6-8&HDR=G1,G2&STB=T&VW=T>

² http://www.rivm.nl/cib/themas/Q-koorts/#index_2

³ http://www.ggd Kennisnet.nl/kennisnet/uploaddb/download_object.asp?atoom=51320&VolgNr=712, p. 8

⁴ http://www.rivm.nl/cib/binaries/Qkoorts_per_gemeente_tcm92-60500.pdf#class=

⁵ <http://www.boerderij.nl/1060635/Rundveehouderij/foto-rundveehouderij/3.500-liter-melk-per-uur.htm>

De Q-koorts bacterie hecht zich aan fijnstof en verspreidt zich via de lucht. Afhankelijk van de weersomstandigheden kan het fijnstof met de bacterie op deze wijze vele kilometers verderop neerslaan en door inademing besmettingen veroorzaken. Brabant heeft een zeer hoge fijnstofconcentratie, grotendeels veroorzaakt door de intensieve veehouderij⁶.

Wij constateren dat het niet bij elke Brabander bekend is welke risico's men loopt en waar de risicogebieden zich bevinden. Ook binnenlandse en buitenlandse bezoekers en toeristen zijn niet breed voorgelicht en lopen hiermee vermijdbare risico's. Extra aandacht verdienen de risicogroepen (mensen met hart- en longproblemen en zwangere vrouwen) omdat het oplopen van Q-koorts voor hen ernstige gevolgen kan hebben.

Vragen

Bovenstaande in acht nemend willen we u de volgende vragen stellen:

1. Bent u bereid het voorzorgsprincipe te hanteren en een voorlopige stop in te stellen op uitbreiding en nieuwvestiging van melkgeiten- en melkschappenbedrijven middels een provinciale ruimtelijke verordening tot het lopende onderzoek rondom Q-koorts is afgerond? Zo ja, op welke termijn? Zo neen, waarom niet?
2. Bent u bereid om beleid te formuleren over de minimale afstand van melkgeiten- en melkschappenbedrijven tot de bebouwde kom en dit per provinciale ruimtelijke verordening op gemeentelijk niveau door te voeren? Zo ja, op welke termijn? Zo neen, waarom niet?
3. Op dit moment zijn op biologische melkgeiten- en melkschappenbedrijven geen Q-koorts uitbraken en Q-koorts gerelateerde abortussen. Bent u hiervan op de hoogte? Welke conclusie trekt u hieruit?
4. Bent u bereid de biologische melkgeiten- en melkschappenbedrijven te promoten in Brabant en te pleiten voor diervriendelijke bedrijfsvoering waar kwaliteit voorrang krijgt op kwantiteit en bulkproductie?
5. Bent u bereid om u bij het rijk hard te maken voor een aanscherping van de meldplichtmarge en invoering van 100% meldplicht op abortussen? Zo neen, waarom niet?
6. Bent u bereid, indien de meldplicht niet wordt aangescherpt, te overwegen om in Brabant een strengere meldplicht te hanteren dan van rijkswege geformuleerd is? Zo ja, op welke termijn en wijze? Zo neen, waarom niet?
7. Vindt u de huidige voorlichting aan de Brabantse burger en binnen- en buitenlandse bezoekers met betrekking tot de risico's van q-koorts voldoende? Heeft u de risicogebieden in kaart gebracht en de voorlichting hierop afgestemd / af laten stemmen? Zo neen waarom niet?
8. Heeft u de tot op heden in Brabant gevolgde communicatiestrategie met betrekking tot Q-koorts getoetst op effectiviteit? Zo ja, op welke wijze? Zo neen, waarom niet?
9. Bent u er zich van bewust dat een groot aantal Brabanders niet op de hoogte is van het extra risico voor mensen met hart- en longproblemen en zwangere vrouwen in bepaalde delen van Brabant?
10. Bent u bereid via VVV, campings, hotels, restaurants en media nietsvermoedende toeristen op de hoogte te stellen van de gezondheidsrisico's in bepaalde delen van Brabant met betrekking tot q-koorts?
11. Acht u het mogelijk dat er een relatie is tussen de hoge concentratie fijnstof en de hoge Q-koorts besmettingsgraad in Brabant? Zo neen, waarom niet? Zo ja,

⁶ <http://www.tunnelvariant.nl/images/pdf/090515%20Eigen%20Huis%20mei%202009.pdf>, p. 4.

worden er naar aanleiding hiervan maatregelen getroffen om de volksgezondheid beter te bewaken en welke maatregelen heeft u voor ogen?

12. Voor de Partij voor de Dieren geldt: Bij de verwerking van besmette mest heeft volksgezondheid prioriteit boven economische motieven. Er mag om economische redenen dus niet voor een minderwaardige oplossing gekozen worden. Bent u het daarmee eens? Waarom wel/niet? En zo ja, wat is uw bijdrage aan het realiseren hiervan?
13. Heeft u in kaart gebracht wat de economische gevolgen zijn van deze (jaarlijkse?) q-koorts explosie voor (vestigende) ondernemers en de toerismebranche? Zo neen, waarom niet?

Met vriendelijke groet,

Birgit Verstappen
Fractievoorzitter Partij voor de Dieren